

לעילוי נשמת
שלום בן משה

התנ"ך עם מפרשים, מסודרים ומנוקדים

The Tanach with commentaries, Organized and Vowelized

תהילים פרק א'

ג וְהָיָה כַּעֲשֵׂי שְׂתוּל עַל-פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פָּרְיוּ | יָתֵן בַּעֲתוֹ וַעֲלָהוּ לֹא-יִבּוֹל וְכָל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ:

מצודת ציון: שְׂתוּל - נטוע, כמו (תהילים צ"ב יד) "שְׂתוּלִים בְּבֵית ה'". **עַל** - סמוך, כמו (במדבר ב' ה) "וְהַחֲוֹנִים עָלָיו". **פְּלָגֵי מַיִם** - אמת המים, כמו (תהילים מ"ו ה) "נָהָר פְּלָגָיו", על שם שהוא מתפלג ומתפרש ללכת אילך ואילך. **יבול** - יכמוש, כמו (ישעיה א' ל) "כִּאֲלֵה נוֹבֶלֶת עֲלֶה".

מצודת דוד: וְהָיָה כַּעֲשֵׂי שְׂתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם וגו' - ובעבור זה היה גמול שכרו להיות דומה לאילן הנטוע במקום המים שמגדל פירותיו בזמנו, ואף העלים אינם כומשים בעבור מרבית הלחלוחית ושפע הרטיבות, כי כן האיש הזה משופע ברוב טובה מבלי מחסור, וכאומר: הנה מגמול השכר ניכר יושר דרכו. **וְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ** - רוצה לומר: ובכל הנטיעות אשר ינטעו ממנו יצליח להיות כמותו, וכן צאצאי האיש הזה יהיו כמוהו.

ד לֹא-יִכָּן הַרְשָׁעִים כִּי אִם-כְּמִיץ אֲשֶׁר-תִּדְפְּנוּ רֵיחַ:

מצודת ציון: כְּמִיץ - היא פסולת התבואה, כמו (הושע י"ג ג) "כְּמִיץ יְסוּעַר מְגוֹרָן". **תִּדְפְּנוּ** - ענינו דחיפה והכאה, כמו (ויקרא כ"ו לו) "קוֹל עֲלֵה נִדְפָף".

מצודת דוד: לֹא יִכָּן הַרְשָׁעִים וגו' - לא יהיו רשעים מוצלחים כן ותהי עוד להיפך, כי מכאובים רבים נכונים לרשע פעם בפעם, כמוץ הזה הנדף בכל עת מנשיבת הרוח ולא מצא מנוח.

ה עַל-יָכֵן | לֹא-יִקְמוּ רְשָׁעִים בְּמִשְׁפַּט וְחַטָּאִים בְּעֵצַת צְדִיקִים:

תהילים פרק א'

א אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר | לֹא הִלֵּךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְךְ חַטָּאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לְצִיִּים לֹא יָשָׁב:

מצודת ציון: אֲשֶׁרֵי - ענינו שבח ותהילה, כמו (בראשית ל' ג) "כִּי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת". **לְצִיִּים** - מלשון מליצה, כי המלעיג בבני אדם או באורח יושר, דרכו להטעים אמריו במיטב הדיבור להכניס בלב.

מצודת דוד: אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִלֵּךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים וגו' - סיפורי תהילות האיש המה לומר עליו בשבחו זהו אשר לא הלך בעצת רשעים, רוצה לומר: לא היה לבו נפתה ללכת בעצתם לעשות כמוהם. וכל כך היה נזהר בנפשו עד שלא עמד בדרך אשר החוטאים עוברים בו, בחשבו פן יפגשוהו ויסיתוהו אחרי עצתם, ובהיות כן לא בא אם כן לכלל ישיבה – לשבת עמם להשריש עצתם בלבו וללכת בה, ועשה אם כן משמרת למשמרת.

ב כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חִפְצוֹ וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלֵלָה:

מצודת ציון: יִהְיֶה - פעם תשמש ענין מחשבה, כמו שנאמר (תהילים י"ט טו) "וְיִהְיֶינָה לְבָבִי", ופעם תשמש ענין דיבור, כמו שנאמר (תהילים ל"ה כח) "וּלְשׁוֹנִי תִהְיֶה".

מצודת דוד: כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חִפְצוֹ - לא סוף הדבר שחדל ונזהר מעצת רשע, כי אם עשה גם את הטוב – כי כל חפצו היה בתורת ה'. **וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלֵלָה** - בכל עת יחשוב להתבונן במה שהמציא בלבו טעמים וציצים ופרחים לתורה.

תהילים פרק א'

מצודת דוד: על פן לא יקומו רשעים במשפט
- בעבור כי נכון בידם מכאובים רבים, לזה לא תהיה להם תקומה בעת בא המשפט כשתתמלא סאתם, כי המכאובים ההם יבואו עליהם, אחד באחד יגשו. **וְחַטָּאִים בְּעֵדַת צְדִיקִים** - מילת "לא" הנאמר בתחילת המקרא משמשת בשתים, כאומר: החוטאים לא יהיו נכללים בעדת צדיקים, להיות מושגחים מה' כמוהם.

ו **פִּי־יִדְעֵה יְהוָה דְּרֹךְ צְדִיקִים וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֵּאבֵד:**

מצודת ציון: יודע - ענינו השגחה, כמו (שמות ב' כה) "וַיֵּדַע אֱלֹהִים".

מצודת דוד: פי יודע ה' דרך צדיקים וגו' - כי המקום ברוך הוא נותן לב לדעת ולהשגיה על דרך הצדיקים לבל יכשלו בו, אבל דרך הרשעים תהיה אבודה מהשגחת ה', להיות נעזב אל המקרים, ולא יהיו אם כן נכללים בעדת הצדיקים.

תהילים
פרק א'

א אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם
וְהָאֲדָמָה
לֹא יִשָּׁבַע
לֵאלֹהֵי הַשָּׁמַיִם
וְיִשָּׁבַע

ב כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חֲפָצוֹ
וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה
יְוָמָם וְלַיְלָה:

וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל-פְּלִי מַיִם
אֲשֶׁר פְּרִיּוֹ יִתֵּן
בַּעֲתוֹ וְעָלְהוּ
לֹא-יִבּוֹל וְכָל
אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ:

ד לֹא-כֵן הָרְשָׁעִים
כִּי אִם-כְּפֹמֶץ
אֲשֶׁר-תִּדְבְּנוּ
רֵיחַ:

ה עַל-כֵּן לֹא-יִקְמוּ
רְשָׁעִים בְּמִשְׁפַּט
וְחַטָּאִים בְּעֵצַת צְדִיקִים:

ו כִּי-יִזְעַק יִהְיֶה
זֶרֶד צְדִיקִים וְזֶרֶד
רְשָׁעִים תִּאבֵּד:

תהילים
פרק א'

א אֲשֶׁר יֵאָמֵר אִישׁ אֲשֶׁר
לֹא הִלֵּךְ בְּעֵצַת
רְשָׁעִים וּבְזֶרֶד חַטָּאִים
לֹא עָמַד וּבְמוֹשָׁב לְצַדִּיקִים
לֹא יִשָּׁב:

ב כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חֲפָצוֹ
וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה
יְוָמָם וְלַיְלָה:

וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל-פְּלִי מַיִם
אֲשֶׁר פְּרִיּוֹ יִתֵּן
בַּעֲתוֹ וְעָלְהוּ
לֹא-יִבּוֹל וְכָל
אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ:

ד לֹא-כֵן הָרְשָׁעִים
כִּי אִם-כְּפֹמֶץ
אֲשֶׁר-תִּדְבְּנוּ
רֵיחַ:

ה עַל-כֵּן לֹא-יִקְמוּ
רְשָׁעִים בְּמִשְׁפַּט
וְחַטָּאִים בְּעֵצַת צְדִיקִים:

ו כִּי-יִזְעַק יִהְיֶה
זֶרֶד צְדִיקִים וְזֶרֶד
רְשָׁעִים תִּאבֵּד:

